

ліхеноїдне висипання, що виникають внаслідок гіперчутливості до специфічних (алергени) і неспецифічних подразників.

Появі atopічного дерматиту у собак сприяє безліч факторів. Це можуть бути і несприятливі кліматичні умови, і хронічні захворювання, і спадковість, і всілякі алергени (пилок, пилові кліщі, продукти життєдіяльності бліх і т. Д.) І, звичайно ж, мікрокліматична середовище проживання домашнього вихованця. Дерматит, викликаний паразитами, присутній у кожній собаки, але проявляється у тварин, за якими господарі доглядають недостатньо добре. Дуже важливо своєчасно проводити обробку від бліх і кліщів, адже до 80% тварин страждають саме від блошиного дерматиту, що є реакцією на укуси комах.

У зв'язку з великою поширеністю atopії серед собак основною метою нашої роботи стало вивчення етіології, методів діагностики і дослідження ефективності сучасних методів лікування піодермій.

Протягом року у клініку надійшло 35 собак у яких діагностували клінічні ознаки властиві atopічному дерматиту. Проводячи дослідження ми мали змогу діагностувати поодинокі випадки різних форм бактеріальних ускладнень інфекції шкіри, серед яких зустрічались інтритриго, фурункульоз, поверхневий та глибокий фолікуліти. Найчастіше нам доводилось мати справу із розчухами в ділянці попереку, стегон та міжпальцевих проміжків, таких пацієнтів було 18. Для постановки досліду їх було поділено на дві групи – дослідну та контрольну. Тваринам обох груп проводили загальне лікування: біцилін-3 по 15000 ОД на кг маси один раз на дві доби протягом 8-ми днів та дексаметазон (4 мг в 1 мл, по 0,5 мл на 10 кг маси один раз на дві доби - 8-ми днів. Для місцевого лікування

у контрольній групі (8 тварин) використовували гідрокортизонову мазь 1%, тоді як у дослідній групі (8 тварин) використовували мазь “Тріакутан”, наносячи тонким шаром на уражену поверхню 2 рази на добу впродовж 8 – 10 днів.

Місцеве застосування мазі “Тріакутан” істотно обмежує запалення ділянки шкіри ураженої дерматитом . Так, у дослідній групі собак стухання запальної реакції та початок епітелізації відбувалося в середньому у 2,2 рази швидше, ніж у контрольній. Повне загоєння при лікуванні маззю “Тріакутан” відбувалося у 1,6 рази швидше, ніж при застосуванні звичайної гідрокортизонової мазі. Отже, у зв'язку з тривалою гнійною ексудацією загоєння у контрольних тварин відбувалося протягом істотно довшого проміжку часу, ніж у дослідних. До того ж, у контрольній групі мали місце поодинокі гнійні ускладнення на місці розташування уражень утворювалися рубці. При використанні ж мазі “Тріакутан” спостерігали швидке обмеження запальної реакції, що збігалось із початком епітелізації, та забезпечує сприятливий перебіг регенеративних процесів.

Застосування мазі “Тріакутан” для місцевого лікування супроводжується зникненням зуду та болючості (2-4 доби) та швидко створює сприятливі умови для епітелізації. У комплексній терапії atopічного дерматиту мазь “Тріакутан” дозволяє всередньому на 6 діб (1,4 раз) скоротити термін лікування порівняно з гідрокортизоновою маззю.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Introduction to the review articles by ICADA on the pathogenesis of atopic dermatitis in dogs/C.M. Pucheu-Haston et al. Vet Dermatol. 2015. 26. P. 77–87.
2. Review: clinical and histological manifestations of canine atopic dermatitis/P. Bizikova et al. Vet Dermatol. 2015. 26. 79-е24.

УДК 636.2.09:617.3

КОЗЛОВ Г.О., магістрант

Науковий керівник – **ЧОРНОЗУБ М.П.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

chornozub72@btsau.edu.ua

ПОШИРЕННЯ ТА ЛІКУВАННЯ ГНІЙНО-НЕКРОТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ У ДІЛЯНЦІ ПАЛЬЦІВ У КОРІВ

В умовах господарства виявлено, що 43,4 % усієї хірургічної патології корів складала гнійно-некротичні процеси у ділянці пальців, з яких 51,8 % складала гнійно-некротичні виразки, 37,5 % – гнійні пододерматити. Гнійно-некротичні процеси реєстрували у літньо-осінній період вигульового утримання худоби. Безпосередніми

причинами їх виникнення було часте травмування копитець та шкіри пальців, спричинене незадовільним станом вигульних майданчиків, прогонних доріг та підлоги у приміщеннях. Зроблено висновок, що місцеве застосування АСД-йод-димексидного лініменту під час лікування гнійно-некротичних процесів виявилось ефективнішим, оскільки дозволило прискорити очищення ушкодженої ділянки, зменшити термін видужання корів та кількість перев'язок.

Ключові слова: корови, гнійно-некротична виразка, гнійний пододерматит, АСД-йод-димексидний лінімент.

Хвороби кінцівок у великої рогатої худоби є давньою і складною проблемою. Особливого значення вона набула із переведенням тваринництва на промислову основу та з підвищенням продуктивності корів. Ці хвороби призводять не лише до порушення їх функції, а й спричиняють ураження багатьох систем організму корів [1]. С.А. Власенко наводить дані [2], що наявність гнійно-некротичних уражень кінцівок у корів супроводжується неплідністю у 88,9 % хворих тварин. За даними В.І. Козія зі співавторами [3], у разі цих захворювань зниження молочної продуктивності у корів може складати від 16 до 41 %.

Метою наших досліджень було вивчення розповсюдження гнійно-некротичних процесів у ділянці пальців у корів та ефективності методів їх лікування в умовах конкретного господарства.

Виявлено, що в умовах господарства 2020-му році у 54,1 % корів реєстрували незаразну патологію, з якої хірургічні хвороби склали 28,5 %. Аналіз складу хірургічної патології корів показав, що 43,4 % з неї склали гнійно-некротичні процеси у ділянці пальців. Переважну більшість гнійно-некротичних процесів ділянки пальців склали гнійно-некротичні виразки (51,8 %) та гнійні пододерматити (37,5 %), тоді як випадки флегмони і подартриту були поодинокими (7,1 та 3,6 % відповідно).

Також встановлено, що гнійно-некротичні процеси у корів реєстрували у господарстві переважно в літньо-осінній період вигульного їх утримання, коли тварини більшість часу перебували на вигульних майданчиках на території ферми і лише під час доїння їх заводили у приміщення.

Ретельний аналіз дозволив зробити висновок, що безпосередніми причинами виникнення гнійно-некротичних процесів у корів в умовах господарства слід вважати часте травмування копитець та шкіри пальців, спричинене незадовільним станом вигульних майданчиків, які місцями надто зволожені і містять різні сторонні предмети, а також стан прогонних доріг та підлоги у приміщеннях. Водночас пошкодження пальців було можливим за дії сприяючих факторів, а саме незбалансованої годівлі, гіподинамії та відсутності профілактичної розчистки ратиць, котрі призводили до підвищення їх схильності до травмування.

В умовах господарства ми вивчали ефективність ряду методів лікування за гнійно-некротичних процесів у корів, а саме за гнійно-некротичних виразок і гнійних пододерматитів. Хворих тварин фіксували, проводили ретельний огляд ураженого пальця і ставили діагноз. Потім виконували первинну хірургічну обробку ураженої ділянки (у тому числі лікувальну розчистку ратиці за пододерматиту), виконували міжпальцеву блокаду.

У якості нового методу лікування (дослідні групи) нами було запропоновано для місцевого застосування лінімент, до складу якого входили димексид, АСД Ф-3, спиртовий розчин йоду, а його основу склав гліцерин. Його застосовували лише у фазу очищення шляхом прикладання просоченої лініментом серветки на уражену ділянку та накладали захисну пов'язку. По завершенню фази очищення замість лініменту виконували періодичні перев'язки із 10 % іхтіоловою маззю аж до видужання тварини. Для порівняння ефективності лікування у контрольних групах у фазу очищення на уражену ділянку наносили аерозоль Чемі спрей, а решту обробок виконували аналогічно дослідним тваринам.

Спостереження показали, що у разі лікування виразок у дослідній групі фаза очищення завершувалася через 3–4 доби після одноразового застосування лініменту, у той час як у контрольній вона тривала 7–8 днів і потребувала двох перев'язок. У той же час фаза

регенерації була майже однаковою і тривала 8–9 днів у дослідній та 7–8 – у контрольній групах.

За лікування пододерматитів у дослідній групі фаза очищення завершувалася через 5–6 днів після дворазового застосування лініменту, у контрольній вона тривала 7–9 днів і також потребувала двох перев'язок. У той же час фаза регенерації була коротшою у дослідній групі – 9–11 днів проти 11–13 у контрольній.

Отже, місцеве застосування АСД-йод-димексидного лініменту, порівняно із Чемі спреєм, під час лікування гнійно-некротичних процесів виявилось ефективнішим, оскільки дозволило істотно скоротити період очищення ушкодженої ділянки, зменшити термін видужання корів та кількість перев'язок.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Братюха С.Н. Особенности патологии конечностей крупного рогатого скота в хозяйствах промышленного типа. Болезни конечностей сельскохозяйственных животных: сб. науч. тр. МВА. М., 1988. С. 30–34.

2. Власенко С.А. Ефективність різних методів лікування гнійно-некротичних процесів в ділянці пальців у неплодних корів. Вісник Білоцерків. держ. аграр. ун-ту: зб. наук. праць. Біла Церква, 2003. Вип. 25, ч.1. С. 51–58.

3. Козій В.І., Даниленко В.П., Осмола В.В. Вплив хвороб у ділянці пальців на молочну продуктивність корів. Наук. вісник вет. медицини: зб. наук. праць. Біла Церква, 2011. Вип. 8 (87). С. 60–62.

УДК 636.7.09:616-006.4

МАЙСТРУК М.М., магістрантка

Науковий керівник – **ЧОРНОЗУБ М.П.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

chornozub72@btsau.edu.ua

ПОШИРЕННЯ ТА ЛІКУВАННЯ ПУХЛИН МОЛОЧНИХ ЗАЛОЗ У СУК

Встановлено, що серед пацієнтів клініки з хірургічною патологією новоутворення виявляли у 8,4 % собак. З-поміж виявлених новоутворень неоплазії молочної залози були у 61,9 % онкохворих собак. Серед цих новоутворень частіше реєстрували злоякісні (57,6 %), рідше доброякісні (42,3 %). Новоутворення виявляли у собак, старших 4-річного віку, пік захворюваності у цілому припадав на тварин 7–11 років, у той час як за доброякісних пухлин – на пацієнтів 8-річного віку, а злоякісних – 10-річного. Застосування комплексного лікування пухлин молочних залоз у собак (мастектомія та комбінована хіміотерапія – Циклофосфамід, Вінкристин і преднізолон) попередило випадки метастазування та рецидивування у них упродовж року.

Ключові слова: собаки, пухлини молочних залоз, мастектомія, Циклофосфамід, Вінкристин, преднізолон.

У сук за відсутності лактації або вагітності самою розповсюдженою патологією є неоплазії молочних залоз. На долю неоплазій молочної залози приходить більше, ніж 50 % усіх новоутворень, які в них зустрічають. Майже половина неоплазій молочних залоз – це злоякісні новоутворення, більшість із яких на момент виявлення вже дають метастази [1].

Рак молочних залоз – це одна з головних причин смертності собак, старших 5 років. Достовірно причини утворення неоплазій молочних залоз у дрібних тварин не встановлені, проте відомо, що на цей процес здійснюють серйозний вплив статеві гормони. Відомо, що кішки і собаки, які стерилізовані до першої тічки, практично не страждають даною патологією. Якщо ж стерилізацію провести між 1 та 2-ю тічками, то ймовірність розвитку раку молочних залоз складатиме вже 25 %, порівняно із нестерилізованими тваринами [2, 3].

Метою досліджень було визначення поширення новоутворень та ефективності різних методів лікування за пухлин молочних залоз у собак в умовах однієї із ветеринарних клінік м. Києва.